

àmbit de PROTOCOL

TRACTAMENTS PROTOCOL·LARIS

Josep **Canadell Armengol**

Cap de Protocol de la Diputació de Tarragona

AL LLARG DELS SEGLES LES PERSONES I LES INSTITUCIONS S'HAN DISTINGIT AMB UNA VARIETAT DE TRACTAMENTS QUE LA HISTÒRIA DOCUMENTAL, ELS USOS, LES TRADICIONS I LA NORMATIVA LEGAL, S'HAN ENCARREGAT DE CONFIRMAR O ELIMINAR.

ELS TRACTAMENTS TENEN CARÀCTER HONORÍFIC I VAN LLIGATS AL RANG DEL BENEFICIARI, QUE PODEN TENIR CONDICIÓN DE TEMPORAL (MENTRE DURI EL CÀRREC) EL DE L'ALCALDE, PER EXEMPLE, O PERMANENT (VITALIC), PER EXEMPLE LA DISTINCIÓ D'UN SENADOR.

QUI ELS REP POT SER UNA PERSONA FÍSICA, UN COL·LECTIU O UNA INSTITUCIÓN. ELS BENEFICIARIS A TÍTOL PERSONAL PODEN SER-HO PEL CÀRREC QUE OCUPEN O PER CONDECORACIONS, TÍTOLS ACADÈMICS, ETC.

EN LA PRÀCTICA PROTOCOL·LÀRIA ÉS NECESSARI CONÈIXER ELS TRACTAMENTS QUE CORRESPONEN A LES AUTORITATS I PERSONALITATS.

EN LA PRÀCTICA HABITUAL, EN RARES OCASIONS S'UTILITZA EL TRACTAMENT DE FORMA ORAL, EXCEPTE EN OCASIONS SOLEMNES O EN PERSONALITATS DEL MÀXIM RANG COM ÉS EL CAS DELS MEMBRES DE LA FAMÍLIA REIAL.

EN ELS ESCRITS ADREÇATS A PERSONALITATS ÉS HABITUAL, PERÒ, UTILITZAR ELS TRACTAMENTS NORMATIUS. EL CÀRREC ANIRÀ PRECEDIT SEMPRE DEL TRACTAMENT I EL NOM I COGNOMS, PER EXEMPLE:

MOLT HONORABLE SR. JORDI PUJOL I SOLEY
PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

ELS TRACTAMENTS PROTOCOL·LARIS A CATALUNYA

MOLT HONORABLE SENYOR/A

M. Hble. Sr. / M. Hble. Sra.

- President de la Generalitat
- President del Parlament
- Expresidents del Govern de la Generalitat i del Parlament

HONORABLE SENYOR/A

Hble. Sr. / Hble. Sra.

- Consellers i exconsellers de la Generalitat
- President del Consell Consultiu
- Còsols

EXCEL·LENTÍSSIM/A SENYOR/A

Excm. Sr. / Excma. Sra.

- Senadors (a títol personal amb caràcter vitalici)
- Delegat del Govern Central
- Diputats al Congrés ¹
- Alcalde de Barcelona
- President Diputació de Barcelona
- President i Fiscal del Tribunal Superior de Justícia
- Vicerectors Universitat
- Persones condecorades amb la Creu de Sant Jordi
- Comandant Militar

EXCEL·LENTÍSSIM/A I MAGNÍFIC/A SENYOR/A

Excm. i Mgfc. Sr. / Excma. i Mgfc. Sra.

- Rectors Universitat

IL·LUSTRÍSSIM/A SENYOR/A

Il·lm. Sr. / Il·lma. Sra.

- Alcaldes (llevat del de Barcelona)²
- President de la Diputació (Tarragona, Lleida i Girona)
- President del Consell Comarcal
- President de l'Audiència Provincial
- Fiscal de l'Audiència Provincial
- Degà de Facultat
- Director d'escola universitària
- Delegats dels ministeris
- Subdelegat del Govern Central
- Cap sector naval i aeri
- Delegat de Defensa

IL·LUSTRE SENYOR/A

Il·ltre Sr. / Il·ltre. Sra.

- Diputats al Parlament de Catalunya
- Membres del Consell Consultiu de la Generalitat
- Membres de la Mesa del Parlament de Catalunya
- Síndic de Greuges
- Síndic Major de la Sindicatura de Comptes
- Diputats de la Diputació

1. Per analogia amb els senadors que segons el reglament del senat tenen aquest tractament.
2. La llei Municipal i de Règim Local de Catalunya – 8/1987 de 15 d'abril, a l'article 154.2 apartats a i b diu: "a) l'alcalde de Barcelona Excel·lentíssim Senyor i els altres alcaldes Il·lustríssim Senyor. b) Els presidents dels Consells Comarcals Il·lustríssim Senyor".

ELS TRACTAMENTS PROTOCOL·LARIS A LA RESTA DE L'ESTAT ESPANYOL

CIVILS

SES MAJESTATS SS.MM.

- Reis d'Espanya

SA ALTESA REIAL SAR

- Príncep d'Astúries, hereu de la corona i Infantes d'Espanya

EXCEL·LENTÍSSIM/A SENYOR/A Excm. Sr. / Excma. Sra.

- President del Govern, vicepresident i ministres
- President del Congrés de Diputats i membres de la Mesa
- President del Senat i senadors (aquests darrers a títol personal i vitalici segons el reglament del Senat)
- President Tribunal Constitucional
- President del Consell General Poder Judicial
- Fiscal General de l'Estat
- President del Govern de les Comunitats Autònomes, excepte Catalunya, Balears i València que tenen el de Molt Honorable Senyor
- Presidents de les Assemblees Legislatives de les Comunitats Autònomes, excepte Catalunya, Balears i València que tenen el de Molt Honorable Senyor
- Diputats al Congrés
- Degà del Cos Diplomàtic, Ambaixadors estrangers acreditats a Espanya i espanyols a l'estranger
- Cap de l'Oposició (Govern Central)
- Cap del Tribunal del Consell Superior de Justícia Militar
- President Junta Caps d'Estat Major de l'Exèrcit
- Almirall General de l'Estat Major de l'Armada
- Almirall en Cap de la Zona Marítima
- Expresidents del Govern Central
- Defensor del Poble
- President del Tribunal Superior de Justícia
- President del Parlament Europeu
- Eurodiputats
- Delegats del Govern a la Comunitat Autònoma
- Alcaldes de Madrid i Barcelona
- Cap de la Cambra Militar de la Casa de SM el Rei
- Secretari General de la Casa de SM el Rei
- Consellers dels governs autònoms, excepte els de Catalunya, Balears i València, que tenen el d'Honorable Senyor
- Membres de la Mesa de l'Assemblea Legislativa de cada Comunitat Autònoma
- President i Fiscal de Tribunal Superior de Justícia de les Comunitats Autònomes
- Secretaris de les Meses Congrés i Senat
- Secretaris d'Estat i assimilats
- President de l'Institut d'Espanya

- Cap de Protocol de l'Estat
- Grans d'Espanya i Grans Creus de totes les Ordres
- Presidents Diputacions de Madrid i Barcelona
- Vicerectors d'Universitat
- Comandant Militar
- Membres de les Reials Acadèmies

IL·LUSTRÍSSIM/A SENYOR/A Il·lm. Sr. / Il·lma. Sra.

- Presidents Diputacions i Consells Insulars ("Cabildos") llevat dels de Barcelona i Madrid
- Alcaldes Capital de província i ciutats amb més de 100.000 habitants (llevat Barcelona i Madrid)
- President i Fiscal Audiència Provincial
- Directors Generals (Govern Central)
- Sots Secretaris de departaments ministerials
- Magistrats de Treball
- Delegats regionals o provincials Ministeris
- Magistrats Jutges de 1a. Instància
- Cap Sector Naval i Aeri
- Delegat de Defensa
- Magistrats de l'Audiència Provincial
- Magistrats del Tribunal Superior de Justícia
- Degà i vicedegà de facultats universitàries
- Directors Instituts d'Ensenyament Mitjà
- Director d'Escoles Universitàries
- Comissaris de Policia
- Caps superiors de l'administració central i assimilats

MILITARS DE TERRA I AIRE

EXCEL·LENTÍSSIM SENYOR Excm. Sr.

- Capitans Generals
- Tinents Generals
- Generals
- Llorejats

IL·LUSTRÍSSIM SENYOR Il·lm. Sr.

- Coronels
- Tinents Coronels

REIAL ARMADA

EXCEL·LENTÍSSIM SENYOR

- Capità General Armada
- Almirall
- Vicealmirall
- Contralmirall

IL·LUSTRISSÍM SENYOR

- Capità de navili

TRACTAMENTS ECLESIASTICS

SA SANTEDAT

SS

- El Papa

EMINENTÍSSIM I REVERENDÍSSIM SENYOR

Emm. i Rvdm. Sr.

- Cardenal

EXCEL·LENTÍSSIM I REVERENDÍSSIM SENYOR

Excm. i Rvdm. Sr.

- Arquebisbe
- Bisbe
- Nunci Apostòlic

IL·LUSTRÍSSIM SENYOR

Il·lm. Sr.

- Administrador apostòlic, si no és bisbe
- Defensor del vincle
- Fiscal de diòcesi
- Jutge de Tribunal Eclesiàstic
- President del Tribunal Eclesiàstic
- Prior d'ordre militar
- Provicari General
- Vicari General

REVEREND SENYOR – Rvd.Sr.

MOSSÈN (Mn)

- Diaca
- Preveres

MARE

M.

- Religiosa professa

PARE

P.

- Religios profés i ordenat de prevere

MOLT IL·LUSTRE SENYOR

M. Il·ltre. Sr.

- Canonge

REVERENDÍSSIM/A PARE/MARE

Rvdm. P. / Rvdma. M.

- Abat
- Abadessa

REVERENDÍSSIM/A SENYOR/A

Rvdm. Sr. / Rvdma. Sra.

- Superior general d'ordre i de congregació religiosa

TRACTAMENTS SEGONS LES CONDECORACIONS

El reglament de cada ordre fixa els tractaments per a cada categoria, si bé per a un coneixement general, detallarem algunes condecoracions de diferents ordres:

EXCEL·LENTÍSSIM SENYOR

- Grans Creus
- Cavallers Grans Creus
- Collars i Grans Creus
- Gran Creu Llorejada Sant Ferran
- Medalla del Treball categoria or
- Creu Llorejada Sant Ferran

IL·LUSTRÍSSIM SENYOR

- Comanador de número
- Comanador amb placa
- Comanda
- Comanda amb placa
- Medalla del Treball d'Argent amb branques de roure

SENYORIA

- Comanadors
- Altres graus
- Resta de graus
- Cavallers
- Creus senzilles
- Medalles del Treball d'argent

TRACTAMENTS PELS TÍTOLS NOBILIARIS

EXCEL·LENTÍSSIM SENYOR

- Grans d'Espanya
- Ducs

IL·LUSTRÍSSIM SENYOR

- Marquès
- Comtes
- Comanadors

SENYORIA

- Barons

Presidents de les Diputacions de Madrid i Barcelona	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Presidents de les Diputacions i Consells Insulars ("Cabildos")	
llevat dels de Barcelona i Madrid	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Príncep d'Astúries, hereu de la corona i Infantes d'Espanya	SAR
Reis d'Espanya	SSMM
Secretari General de la Casa de SM el Rei	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Secretaris d'Estat i assimilats	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Secretaris de les Meses Congrés i Senat	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Senadors (a títol personal amb caràcter vitalici)	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Síndic de Greuges de Catalunya	II-Iltre. Sr. / Sra.
Síndic Major de la Sindicatura de Comptes de Catalunya	II-Iltre. Sr. / Sra.
Sots Secretaris de departaments ministerials	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Subdelegat del Govern Central	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Vicepresident del Govern Central	Excm. Sr. / Excma. Sra.

Càrrecs acadèmics

Degà de Facultat	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Director d'escola universitària	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Directors Instituts d'Ensenyament Mitjà	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Rector d'Universitat	Excm. i Mgfíc. Sr. / Excma. i Mgfíca. Sra.
Vicedegà de facultats universitàries	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Vicerectors d'Universitat	Excm. Sr. / Excma. Sra.

Graus Militars

Almirall	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Cap de la Cambra Militar de la Casa de SM el Rei	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Capità de navili	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Cap d'Estat Major	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Capità General Armada	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Capitans Generals	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Cap Sector naval	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Cap Sector aeri	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Comandant General de l'Armada	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Comandant Militar	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Contralmirall	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Coronels	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Delegat de Defensa	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Generals	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Llorejats	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Tinents Coronels	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Tinents Generals	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Vicealmirall	Excm. Sr. / Excma. Sra.

Càrrecs eclesiàstics

Abadessa	Rvdm. M.
Abat	Rvdm. P
Administrador apostòlic, si no és bisbe	II-Im. Sr.
Arquebisbe	Excm. i Rvdm. Sr.
Bisbe	Excm. i Rvdm. Sr.
Canonge	M. II-Iltre. Sr.
Cardenal	Emm. i Rvdm. Sr.
Defensor del vincle	II-Im. Sr.
Diacon	Rvd. Sr. / Mn.
El Papa	SS
Fiscal de diòcesi	II-Im. Sr.
Jutge de Tribunal Eclesiàstic	II-Im. Sr.
Nunci Apostòlic	Excm. i Rvdm. Sr.
President del Tribunal Eclesiàstic	II-Im. Sr.
Preveres	Rvd. Sr. / Mn.
Prior d'ordre militar	II-Im. Sr.
Provicari General	II-Im. Sr.
Religiós profès i ordenat de prevere	P.
Religiosa professa	M.
Superior general d'ordre i de congregació religiosa	Rvdm. P. / Rvdm. M.
Vicari General	II-Im. Sr.

TRACTAMENTS PROTOCOL·LARIS PER ORDRE ALFABÈTIC

Càrrecs civils

Alcaldes (llevat del de Barcelona i de Madrid)	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Alcaldes de Madrid i Barcelona	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Ambaixadors estrangers acreditats a Espanya i Espanyols a l'estranger ...	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Cap de l'Oposició (Govern Central)	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Cap de Protocol de l'Estat	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Caps superiors de l'administració central i assimilats	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Comissaris de Policia	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Consellers dels governs autònoms, excepte els de Catalunya, Balears i València, que tenen el d'Honorable Senyor	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Consellers i exconsellers de la Generalitat	Hble. Sr. / Sra.
Cònsols	Hble. Sr. / Sra.
Defensor del Poble (Govern Central)	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Degà del Cos Diplomàtic	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Delegats del Govern a la Comunitat Autònoma	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Delegats regionals o provincials Ministeris	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Diputats al Congrés	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Diputats al Parlament de Catalunya	II-Iltre. Sr. / Sra.
Diputats de la Diputació	II-Iltre. Sr. / Sra.
Directors Generals (Govern Central)	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Eurodiputats	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Expresidents del Govern Central	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Expresidents del Govern de la Generalitat	M. Hble. Sr. / Sra.
Expresidents del Parlament de Catalunya	M. Hble. Sr. / Sra.
Fiscal de l'Audiència Provincial	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Fiscal en Cap del Tribunal Superior de Justícia	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Fiscal General de l'Estat	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Grans d'Espanya i Grans Creus de totes les Ordres	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Magistrat de l'Audiència provincial	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Magistrat del Tribunal Superior de Justícia	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Magistrats de Treball	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Magistrats Jutges de 1a. Instància	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
Membres de la Mesa de l'Assemblea Legislativa de cada Comunitat Autònoma (excepte Catalunya)	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Membres de la Mesa del Parlament de Catalunya	II-Iltre. Sr. / Sra.
Membres de les Reials Acadèmies	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Membres del Consell Consultiu de la Generalitat	II-Iltre. Sr. / Sra.
Ministres del Govern Central	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Persones condecorades amb la Creu de Sant Jordi	Excm. Sr. / Excma. Sra.
President de l'Audiència Provincial	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
President de l'Institut d'Espanya	Excm. Sr. / Excma. Sra.
President de la Diputació (excepte Barcelona i Madrid)	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
President de la Generalitat de Catalunya	M. Hble. Sr. / Sra.
President del Congrés de Diputats i membres de la Mesa	Excm. Sr. / Excma. Sra.
President del Consell Comarcal	II-Im. Sr. / II-Ima. Sra.
President del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya	Hble. Sr. / Sra.
President del Consell General Poder Judicial	Excm. Sr. / Excma. Sra.
President del Consell Superior de Justícia Militar	Excm. Sr. / Excma. Sra.
President del Govern Central	Excm. Sr. / Excma. Sra.
President del Parlament de Catalunya	M. Hble. Sr. / Sra.
President del Parlament Europeu	Excm. Sr. / Excma. Sra.
President del Senat i senadors	Excm. Sr. / Excma. Sra.
President del Tribunal Superior de Justícia	Excm. Sr. / Excma. Sra.
President Govern de les Comunitats Autònomes, excepte Catalunya, Balears i València que tenen el de Molt Honorable Senyor	Excm. Sr. / Excma. Sra.
President Junta Caps d'Estat Major de l'Exèrcit	Excm. Sr. / Excma. Sra.
President Tribunal Constitucional	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Presidents de les Assemblees Legislatives de les Comunitats Autònomes, excepte Catalunya, Balears i València que tenen el de Molt Honorable Senyor	Excm. Sr. / Excma. Sra.